

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
29 серпня 2024 року,
протокол № 1 .

Перша проректорка, голова методичної ради
університету, кандидатка наук з державного
управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

29 серпня 2024 року

м.п.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання курсової роботи
з навчальної дисципліни
«ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА»
для підготовки на першому(освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 073 Менеджмент
галузі знань 07 Управління та адміністрування

м. Хмельницький
2024

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри менеджменту, економіки,
статистики та цифрових технологій,
кандидатка економічних наук, доцентка
26 серпня 2024 року

_____ Дар'я АРЗЯНЦЕВА

_____

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри менеджменту, економіки, статистики та цифрових технологій
27 серпня 2024 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри, кандидатка економічних
наук, доцентка
27 серпня 2024 року

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

Деканеса факультету управління та економіки,
кандидатка економічних наук, доцентка
27 серпня 2024 року

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

Обліковий обсяг 1,5 ум.др.арк.

ЗМІСТ

		Стор.
	Вступ	2
1.	Тематика курсових робіт	– 5
2.	Методичні рекомендації до виконання курсових робіт	– 6
	2.1. Основні вимоги до написання курсової роботи	– 6
	2.2. Вимоги до змісту курсової роботи	– 6
	2.3. Структура курсової роботи	– 7
	2.4. Вимоги до оформлення курсової роботи	– 10
3	Академічна доброчесність	– 15
4.	Порядок доопрацювання курсової роботи	15
5.	Оцінювання та захист курсової роботи	– 16
6.	Рекомендовані джерела	– 18
7.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 19
8.	Додатки	20

ВСТУП

Методичні вказівки до виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» складені згідно із програмою цієї дисципліни, відповідно до освітньої програми підготовки Бакалавра з галузі знань 07 Управління і адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент.

Курсова робота з дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» є важливим етапом у вивченні програмного матеріалу з даної дисципліни. Мета роботи – одержання студентами самостійних практичних навиків з економічних та виробничих питань, а також застосування їх у науково-дослідницькій роботі для більш поглибленого вивчення окремих сторін виробничого процесу на підприємстві. Курсова робота свідчить про рівень того як студент застосовує знання, набуті на лекційних і практичних заняттях з предмета «Економіка і фінанси підприємства».

Написання курсової роботи є важливою умовою підвищення рівня економічних знань студентів. Вона передбачає самостійне закріплення та розширення теоретичних та практичних знань, які студенти одержують в процесі вивчення курсу; дозволяє показати вміння студента володіти методологією та методикою економічного аналізу і на цій основі самостійно розробляти вивчені економічні питання, доповнюючи їх своїми висновками та пропозиціями практичного характеру щодо використання резервів виробництва. Методика такої роботи підвищує професійний рівень підготовки майбутніх спеціалістів.

Цей вид навчальної роботи сприяє більш глибокому засвоєнню курсу економіки і фінансів підприємства. Виконання курсової роботи зобов'язує студента вивчити актуальні питання вибраної наукової проблеми. У процесі написання курсової роботи студент відображає вміння:

- самостійно проводити аналіз економічних питань, складати та аналізувати таблиці, графіки та діаграми;
- виявляти резерви розвитку підприємства;
- логічно та послідовно формулювати правильні узагальнення, висновки та пропозиції на прикладі підприємств.

У курсовій роботі повинні бути елементи наукових досліджень. Тому студенти засвоюють методи наукової роботи і тим самим вчать підходити до вирішення вибраних питань творчо, з точки зору досягнень передового досвіду. Це привчає студентів слідкувати за спеціальною літературою, яка стосується вибраної теми, критично використовувати висновки та пропозиції окремих авторів, проводити паралелі до вимог життя, практики, порівнювати свої дослідження та висновки з іншими, наведеними науково-дослідними установами.

Курсова робота носить аналітичний і практичний характер, виконується на матеріалах літературних джерел і фактичних документів підприємств.

1. Тематика курсових робіт

1. Виробнича потужність підприємства та резерви поліпшення її використання
2. Інтенсифікація виробництва на підприємстві
3. Резерви збільшення виробництва продукції та вплив обсягу її пропозиції на доходність підприємства
4. Обґрунтування асортименту та освоєння виробництва нових видів продукції підприємства
5. Диверсифікація виробництва на підприємстві
6. Розвиток виробничої та соціальної інфраструктури підприємства
7. Конкурентоспроможність продукції підприємства та напрями її підвищення
8. Цінова політика підприємства та напрями її вдосконалення
9. Ефективність використання виробничих ресурсів на підприємстві
10. Економічні аспекти розвитку та оцінки трудових ресурсів підприємства
11. Забезпечення ефективності використання матеріальних, сировинних і енергетичних ресурсів на підприємстві
12. Використання виробничого потенціалу промислового підприємства
13. Економічні ресурси підприємства та шляхи їх ефективного використання
14. Ресурсний потенціал підприємства
15. Ефективність використання матеріальних ресурсів підприємства у сучасних умовах господарювання.
16. Організація матеріально-технічного постачання на підприємстві.
17. Персонал підприємства та шляхи підвищення ефективності його використання
18. Продуктивність праці та основні напрями її підвищення на підприємстві
19. Економічні аспекти оцінки трудових ресурсів підприємства
20. Економічна ефективність систем і форм оплати праці на підприємстві
21. Ефективність використання основних засобів підприємства та шляхи її підвищення
22. Ефективність використання оборотних активів підприємства та шляхи її підвищення
23. Нематеріальні активи підприємства
24. Запаси матеріалів та їх регулювання на підприємстві
25. Оборотні активи підприємства
26. Джерела формування оборотних коштів підприємства
27. Витрати підприємства та їх оптимізація в сучасних умовах господарювання
28. Доходи підприємства від господарсько-фінансової діяльності
29. Джерела і фактори зниження собівартості продукції підприємства
30. Резерви і фактори зростання прибутку підприємства
31. Рентабельність господарсько-фінансової діяльності підприємства
32. Прибутковість підприємства та шляхи її підвищення в сучасних умовах
33. Економічні засади формування та розподілу прибутку підприємства
34. Оцінка економічної ефективності діяльності підприємства
35. Економічні аспекти формування собівартості підприємства
36. Формування капіталу підприємства
37. Власний та позиковий капітал в діяльності підприємства
38. Оптимізація складу та структури активів підприємства
39. Забезпечення платоспроможності та ліквідності підприємства
40. Необоротні активи підприємства
41. Фінансова стійкість підприємства
42. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства
43. Ліквідність майна підприємства
44. Фінансова санація підприємства
45. Особливості реструктуризації підприємств в сучасних умовах розвитку
46. Джерела формування та напрями використання фінансових ресурсів підприємства
47. Структура капіталу підприємства
48. Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю підприємства

2. Методичні рекомендації до виконання курсових робіт

2.1. Основні вимоги до написання курсової роботи

- глибока теоретична розробка актуальних проблем економіки і фінансів підприємства на основі аналізу наукової літератури та періодики;
- широке використання статистичних та інших даних, що характеризують економічні процеси на рівні підприємства, галузі, регіоні, національної економіки;
- систематизація цифрових даних у вигляді таблиць, графіків, діаграм тощо з необхідним аналізом, узагальненням і виявленням тенденцій розвитку економічних явищ і процесів;
- критичний аналіз фактичних матеріалів з метою пошуку резервів удосконалення і підвищення ефективності економічної діяльності підприємства;
- аргументованість висновків, обґрунтованість пропозицій і рекомендацій;
- літературний, логічно послідовний і самостійний виклад матеріалу;
- оформлення матеріалів роботи відповідно до встановлених вимог і стандартів.

Курсова робота виконується державною мовою на одну з тем, затверджених кафедрою та погоджену з науковим керівником. За погодженням з науковим керівником студент може вибрати й іншу тему курсової роботи з актуальних проблем економіки і фінансів підприємства. Робота повинна бути виконана та здана на кафедру до встановленого терміну.

Виконання курсової роботи сприяє поглибленню вивчення класичних творів економіки і фінансів підприємства, державних законодавчих актів і програмних документів, наукових праць вітчизняних та зарубіжних економістів, статистичних, фактичних матеріалів.

Курсова робота є ефективною формою поглиблення інтенсивного вивчення економіки і фінансів підприємства. Написання її має на меті вихід за рамки підручника, вимагає дослідження певної проблеми, що базується на ознайомленні, аналізі та узагальненні широкого кола додаткової монографічної, періодичної, учбово-методичної літератури. Результати конкретного дослідження - виносяться на прилюдний захист. Такий підхід забезпечує не лише добре володіння теоретичним матеріалом, а й виробляє вміння відстоювати свої переконання, наукові погляди, пов'язати загальні теоретичні положення з сучасністю, профілем своєї майбутньої спеціальності.

Курсова робота має бути виконана в строк, встановлений навчальним планом. У відповідності із цим планом студент повинен скласти графік виконання курсової роботи, в якому передбачається вибір теми і складання роботи, підбір і вивчення літератури, підбір фактичного матеріалу, написання тексту і оформлення курсової роботи, підготовка до захисту, строки захисту, час консультацій із викладачем.

У процесі захисту курсової роботи студенти вчаться стисло та доступно викладати основні результати дослідження, виробляти в собі навички публічного виступу та ведення наукової полеміки. Такі здобутки допомагають при самостійній підготовці доповідей, рефератів і публічних виступів, формують необхідні якості для участі в творчих дискусіях.

Керівництво курсовими роботами здійснюється, як правило, найбільш кваліфікованими викладачами.

Виконання роботи починається зі складання плану, який узгоджується з науковим керівником. У процесі роботи над літературою план курсової роботи може бути скоригований.

Однією з найважливіших вимог до курсової роботи є її самостійне, творче виконання. Зміст роботи повинен логічно і повністю розкривати всі питання плану, відповідати темі дослідження.

2.2. Вимоги до змісту курсової роботи

Зміст курсової роботи повинен включати:

- а) теоретичні положення, що розкривають суттєві риси обраної теми;
- б) форми, методи, напрямки діяльності підприємства, відповідно до теми роботи;
- в) ефективність здійснення певних напрямків господарської діяльності підприємства;
- г) значення окремих заходів, проблем дослідження для економіки і фінансів підприємства.

Робота пишеться простою, зрозумілою мовою. Слід уникати "книжкових" висловлень, заплутаних фраз, штампованих висловів, застосування великої кількості та довгих цитат. Студент повинен самостійно формувати власні думки, не допускати повторень, стежити, щоб в роботі не було протиріч між окремими теоретичними положеннями та цифрами і практичним матеріалом, що наводяться. Потрібно уважно слідкувати, щоб робота не носила поверхневий, "описовий" характер. Недопустимими є несамотійне виконання курсової роботи, коли її текст частково або повністю переписується з підручників, брошур, журнальних статей, коли вона занадто загромождала цитатами, прикладами, фактами, цифровим матеріалом без будь-якого аналізу, висновків.

Курсова робота повинна бути самостійною працею з використанням витягів, цитат з різних літературних джерел, журнальних і газетних статей. Необхідно дотримуватися коректності у викладенні точки зору інших авторів, матеріал з праць яких використовується в роботі.

2.3. Структура курсової роботи

Титульний аркуш є першою сторінкою курсової роботи і розміщується на обкладинці курсової роботи. Він повинен бути написаний стандартним шрифтом або віддрукований на комп'ютері відповідно до рекомендованої форми (додаток А).

Робота повинна складатися зі вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел, можливого додатку (таблиць, схем, діаграм, зразків нормативних документів тощо). Зразок плану курсової роботи наведений у додатку Б. Робота повинна бути доповнена таблицями, діаграмами, графіками, відповідними порівняннями автора тощо.

У **вступі** (до 1-2 сторінки) розглядається актуальність вибраної теми, її наукове значення, визначається предмет дослідження, коло питань, що будуть аналізуватися в основній частині роботи, визначається мета і конкретні завдання, методологічна основа дослідження, практичне значення досліджуваної теми, зв'язок з іншими проблемами економіки та фінансів підприємства, ступінь її наукової розробки, визначаються дискусійні аспекти теми, статистична та фактологічна база дослідження, конкретизуються методи і способи вирішення поставлених завдань.

Актуальність – обов'язкова вимога до будь-якої наукової роботи. Вона полягає в обґрунтуванні гіпотетичної новизни і позитивного ефекту, який може бути досягнутий в наслідок вирішення поставленого завдання, тому вступ повинен починатися з мотивування актуальності обраної теми, яке робиться шляхом аналізу та порівняння з відомими розв'язками проблеми. Також необхідно зазначити науковців, що працюють над даною проблемою (як вітчизняних так і закордонних), та розробленість теми дослідження на сьогоднішній день, визначити власну «нішу» дослідження.

Далі автор має визначитися з метою свого наукового пошуку та вказати, які завдання ставить перед собою.

Мета дослідження – це запланований кінцевий результат, якого прагне дослідник у процесі виконання наукової роботи.

Завдання – це встановлення або з'ясування невідомої раніше певної закономірності, що поширюється на дані процеси та явища. Вони визначають спрямованість і хід дослідження, структуру роботи, оскільки кожному із завдань може відповідати певна змістова частина – розділ або параграф. Завдання дослідження формулюється у вигляді п'яти, шести речень, що починаються із слів: вивчити..., описати..., встановити..., виявити...тощо.

Формулювання мети і завдань курсової роботи необхідно робити якомога чіткіше.

Обов'язковим елементом вступу є визначення об'єкта і предмета дослідження.

Об'єкт дослідження – це частина об'єктивної реальності, яка на певний момент перебуває в полі зору теоретичної чи практичної діяльності дослідника. Тобто це матеріал, який безпосередньо аналізують, систематизують, опрацьовують у роботі і на основі опису якого робляться відповідні висновки. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження.

Предмет дослідження – це той бік властивості чи відношення об'єкта, що досліджується з певною метою і дістає наукове пояснення. Тобто предмет – це явище, обране для вивчення, яке зумовлює проблемну ситуацію.

Отже, об'єкт наукового пізнання виступає загальною сферою пошуку, а предмет – як те конкретне, що виявляється. Один і той самий об'єкт може досліджуватися в різних аспектах. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове.

У вступі також слід вказати, які методи дослідження сприяли кращому опрацюванню матеріалу та написанню роботи.

Методи дослідження – це основні шляхи, прийоми розв'язання проблеми, спосіб досягнення поставленої мети, розв'язання конкретного завдання. Методи бувають: *загальні (філософські), загальнонаукові* (загальні для всіх наук – аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, узагальнення, спостереження), *часткові* (для певного циклу наук, або галузі знань), *конкретно наукові* (для певної конкретної науки), *спеціальні* (специфічні для однієї якоїсь науки або її розділу, частини тощо).

Джерельна база дослідження – це опис наукової літератури, статистичних джерел, на підставі яких написано роботу.

В кінці вступу вказується **практичне значення роботи** – тобто визначається можливість використати здобуті результати у практичній діяльності.

Основна частина – це найбільша за обсягом частина курсової роботи, яка відображає вміння студента самостійно описувати, аналізувати та систематизувати теоретичний і практичний матеріал, зіставляти та узагальнювати різні досліджувані явища.

В основній частині роботи (до 30-35 сторінок), яка, звичайно, складається з трьох розділів, що в свою чергу можуть поділятися на відповідні підрозділи (параграфи), досліджується суть і форми прояву економічних процесів, у повній мірі розкривається тема роботи. Назви розділів і параграфів основної частини повинні відповідати темі роботи і повністю її розкривати. Ці розділи мають показати вміння студента стисло, логічно і аргументовано викладати матеріал. Глибина та направленість розкриття проблем, що досліджується багато в чому залежить від дотримання таких методологічних принципів економічних досліджень, як історичний підхід до аналізу економічних явищ та процесів, єдність історичного та логічного, нерозривний зв'язок теорії з практикою, застосування системного, структурно-функціонального методів дослідження тощо.

Перший розділ (до 10 стор.) має бути озаглавлений згідно представленого теоретичного матеріалу в межах тематики роботи. Він складається з 2-3 пунктів, які нумеруються 1.1, 1.2, 1.3.

Кожен пункт відображує послідовність теоретичних досліджень згідно тематики курсової роботи:

- у п.1.1 розглядають основні визначення, характеристики, класифікацію предмету дослідження,
- у п. 1.2 наводять порівняльний аналіз основних підходів до проблеми дослідження,
- у п. 1.3 розкривають методологію розрахунків (з формулами) згідно предмету дослідження (наприклад, способи розрахунку заробітної плати, або вартості основних фондів, або виробничої потужності тощо) або наводять приклади зарубіжного досвіду дослідження даної тематики.

Теоретична частина (перший розділ) курсової роботи розробляється на основі навчальної літератури, нормативно-правових актів, нормативних документів, праць провідних спеціалістів тощо. Для ґрунтовного висвітлення досліджуваної теми, студент опрацьовує не менше 10-15 літературних джерел. При визначенні різних поглядів на те чи інше питання студент повинен чітко сформулювати власне бачення досліджуваної проблеми.

Другий розділ (до 15 стор.) виконується на матеріалах конкретного підприємства, містить аналіз економічного стану об'єкта дослідження та відображає результати дослідження з теми курсової роботи. Цей розділ складається з 3 пунктів, які нумеруються 2.1, 2.2, 2.3, і мають бути озаглавленими згідно напрямку розрахунків, що здійснюються.

Кожен пункт відображує послідовність розрахунків та аналізу основних техніко-економічних показників та показників економічного стану обраного студентом для дослідження підприємства згідно тематики курсової роботи:

2.1. Характеристика підприємства та аналіз техніко-економічних показників його діяльності.

В п. 2.1 коротко наводять характеристику діяльності обраного студентом для дослідження підприємства (його юридичну назву, адресу, форму організації підприємства, мету створення підприємства та його завдання, вид діяльності, організаційну структуру тощо) та здійснюють аналіз його основних техніко-економічних показників. Економічний аналіз, в цілому, важливо проводити в динаміці за три роки. Аналіз основних техніко-економічних показників діяльності досліджуваного підприємства має відображувати причинно-наслідковий зв'язок у зміні тенденцій показників за досліджуваний період. *Тобто в аналізі таблиці 2.1 (додаток В) студент має чітко зазначити причини зміни показників у відповідному напрямі і ті наслідки їх зміни, що впливають на зміну інших показників, наприклад, зростання чистого доходу відбувається завдяки підвищенню попиту на продукцію і спричиняє зростання прибутку.* В кінці п. 2.1 студент має зробити висновок щодо загального стану підприємства.

2.2. Оцінка стану об'єкта дослідження. Практичні аспекти організації об'єкта дослідження, взаємозв'язок із фінансово-економічними результатами діяльності підприємства.

У підрозділі 2.2 студент аналізує основні показники відповідно до теми курсової роботи з поданням ґрунтовних висновків. При аналізуванні тенденцій студент аналізує причинно-наслідкові зв'язки між показниками, визначає основні проблеми та розробляє рекомендації щодо їх вирішення. Слід відобразити специфіку організації виробничої, комерційної, інноваційної, фінансової чи іншої діяльності підприємства в контексті досліджуваної проблематики, навести приклади, які ілюструють конкретні ситуації теми, вказати проблемні аспекти та/або сильні сторони тощо. Матеріали даного підрозділу повинні бути логічним продовженням теоретичних положень першого розділу і виявлених тенденцій у пп.2.1, показувати наскільки стан об'єкта дослідження впливає на виробничо-комерційну діяльність підприємства, його фінансовий стан.

Зауважимо, що у другому розділі студент має приділяти максимальну увагу дослідженню показників згідно тематики курсової роботи, тому конкретні завдання п. 2.2 студент визначає спільно з керівником. В кінці п. 2.2 студент має зробити стислий висновок щодо усіх виявлених тенденцій розвитку підприємства, у тому числі об'єкта дослідження.

У **третьому розділі** (до 8 сторінок) розглядаються, розробляються і обґрунтовуються рекомендації та пропозиції щодо покращення показників, які безпосередньо стосуються теми курсової роботи (перспективи розвитку та пропозиції щодо збільшення виробництва продукції, раціонального використання ресурсів, поліпшення якості, зменшення витрат, стабілізації собівартості продукції тощо). Як пропозиції студент може запропонувати використання сучасних цифрових інструментів управління об'єктом дослідження, які здатні підвищити ефективність діяльності підприємства та оптимізувати його бізнес-процеси. Характер і зміст заходів, що пропонуються, повинні базуватися на аналітичних і прогнозних оцінках функціонування та розвитку об'єкта дослідження, виявлених у 2 розділу тенденцій розвитку підприємства.

Цілеспрямованість та реальність рекомендованих заходів мають бути підкріплені відповідними розрахунками, фактичними або умовними даними (хоча б одна з наданих пропозицій). Обґрунтування перспектив розвитку, виявлення резервів виробництва здійснюється за допомогою розрахунково-аналітичного методу, методів оцінки економічної ефективності, прогнозування та моделювання, що дозволяють обґрунтувати доцільність та ефективність впровадження запропонованих заходів.

В кожному розділі курсової роботи слід робити самостійні висновки, органічно їх пов'язувати, підпорядковуючи основному напрямку теми.

У **висновках** курсової роботи (до 2 сторінок) необхідно зробити узагальнення у вигляді коротких тез, викласти практичні рекомендації та пропозиції, до яких дійшов автор при дослідженні вибраної теми. Висновки не повинні містити нового матеріалу, який не був викладений в основній частині. Також висновки не повинні бути формуватись шляхом копіювання матеріалу з основної частини, а формулюються у вигляді стислих чітких відповідей на поставленні у роботі завдання.

У кінці роботи додається **список використаних джерел**, складений в алфавітному порядку та згідно з правилами бібліографічного оформлення наукових робіт, призначених для публікацій. У список використаних джерел включаються ті джерела, що були вивчені у процесі освоєння теми та на які є посилання в тексті. З метою кращого представлення курсової роботи, крім даних обліку та звітності, слід використовувати матеріали монографічних досліджень, періодичної літератури, статистичні дані, досвід роботи аналогічних підприємств (організацій), дані спеціальних економічних та соціологічних досліджень, експериментів, матеріали моніторингу, особистих спостережень.

Вихідна статистична інформація про діяльність підприємства подається керівнику разом із готовою роботою для підтвердження достовірності використаних даних та проведених розрахунків.

2.4. Вимоги до оформлення курсової роботи

Загальні вимоги

Курсова робота виконується у вигляді друкованого тексту з ілюстраціями та таблицями. Текст повинен бути написаний з одного боку окремих аркушів формату А4. Закреслення, скорочення (крім загальноновживаних) і будь-які вставки та незрозумілі позначення не дозволяються. **Обсяг роботи 30-35 сторінок тексту.** Роботу друкують за допомогою комп'ютера на одній сторінці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) через 1,5 міжрядкових інтервали до 40 рядків на сторінці, 14 кегль. Мінімальна висота шрифту 1,8 мм. Сторінки мають бути пронумеровані (першою вважається наступна сторінка після титульної).

Текст курсової роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: з лівого боку - не менш за 20 мм, з правого - не менш за 10 мм, зверху - не менш за 20 мм, знизу - не менш за 20 мм.

Необхідно використовувати шрифт Times New Roman. Шрифт друку повинен бути чітким. Компактність тексту роботи повинна бути однаковою.

Заголовки структурних частин курсової роботи "ЗМІСТ", "ВСТУП", "ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ", "ДОДАТКИ" друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту. В кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка.

Перенос слів заголовка не допускається.

Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати двом інтервалам.

Нумерація елементів роботи

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

На титульному аркуші номер сторінки не ставлять.

Наступною за титульною є сторінка з планом курсової роботи, який відображає її структуру. Номер сторінки документа, проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. План є одночасно і змістом роботи. Кожна структурна частина роботи (план, вступ, розділи, висновки, список використаної літератури, додатки) починається з нової сторінки. Необхідно витримати пропорції обсягу всіх частин курсової роботи. Бажано, щоб відносно рівномірним був розподіл матеріалу і за розділами. Структурні елементи "Зміст", "Вступ", "Висновки", "Список використаних джерел" не нумерують, а їх назви правлять за заголовки структурних елементів, записують посередині сторінки з великої літери.

Ілюстрації і таблиці необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації позначають словом "Рисунок" і нумерують послідовно в межах розділу. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка (наприклад, рис. 1.4 - тобто рисунок четвертий першого розділу).

Таблиці нумерують послідовно в межах розділу. При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово "Таблиця" і номер її вказують один раз над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова "Продовження табл." і вказують номер таблиці.

Формули нумерують в межах розділу. Номер формули складається з порядкового номера формули в розділі; між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках.

Текст роботи повинен бути чітким і грамотним, малюнки, таблиці та діаграми – мати номер та назву. Цитати необхідно брати в "лапки" та супроводжувати відповідними посиланнями (виносками) в квадратних дужках із зазначенням номера наукового джерела за списком використаної літератури та сторінки з якої взято цитату.

Оформлення науково-довідкового апарату

При написанні курсової роботи студент повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати, які наводяться в роботі. Такі посилання дають змогу відшукувати документи і перевірити достовірність відомостей при цитуванні документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

До оформлення **науково-довідкового апарату** висуваються такі вимоги:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз "так званий";

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручування думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на відповідне літературне джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів, і робити відповідні посилання на літературне джерело;

д) цитування не повинно бути ні надмірним, ні недостатнім, оскільки і те, й інше знижує рівень наукової праці: надмірне цитування створює враження компілятивності праці, а недостатнє – знижує наукову цінність викладеного матеріалу.

Приклад оформлення посилань:

Ряд науковців [3; 5-8; 12] розглядають значну кількість комбінацій таких факторів у взаємодії з ресурсами, можливостями, компетенціями підприємств. Зокрема, О.В. Расвнєва [5, с.108] стверджує, що розвиток – це унікальний процес трансформації відкритої системи у просторі та часі, що характеризується перманентною зміною цілей функціонування підприємства шляхом формування нової дисипативної структури та переводом його до нового аттрактору функціонування. В свою чергу, Е.М. Коротков наголошує, що розвиток: «Це один з видів змін в їх загальній класифікації і в той же час – комплекс змін, що характеризують виникнення нової якості... Розвиток – це зміни, але існують і зміни видів розвитку. Тому розвитком можна управляти... Управляти розвитком означає свідомо і цілеспрямовано вносити зміни, що ведуть до успіху, що підвищують життєздатність, надають новій якості» [3, с.34].

При застосуванні у роботі ілюстрацій (рисунків, схем, діаграм тощо) та таблиць також необхідно обов'язково посилатись на джерела, матеріали чи окремі результати, що використані при їх побудові. Такі посилання дають змогу підтвердити достовірність відомостей (у тому числі цифрових даних), що використані при написанні дослідження, підкреслити самостійність розробок автора тощо. При цьому необхідно виходити з наступних правил (додаток Г):

- у випадку запозичення ілюстрації чи таблиці з певного джерела та представлені їх у роботі без змін, під таблицею чи підписом під ілюстрацією пишуть слово «Джерело:» та наводять посилання на нього за загальними правилами (Джерело: [7, с.151].);

- якщо автор запозичає частину відомостей ілюстрації чи таблиці з певного джерела, творчо їх опрацьовує, удосконалює, робить розрахунки тощо, про це вказують у примітці під таблицею чи підписом під ілюстрацією та наводять джерело (джерела), взяті за основу (Примітка. Складено автором за даними [7, с.151; 15, с. 351].);

- якщо при побудові ілюстрації чи таблиці використані дані з недрукованих джерел (первинних джерел, що не публікуються), про це вказують у примітці під таблицею чи підписом під ілюстрацією (Примітка. Розраховано автором на основі статистичної та/чи фінансової звітності підприємства. Або Примітка. Складено автором за даними підприємства.);

- у випадку представлення у вигляді таблиць чи ілюстрацій самостійних (авторських) напрацювань, на це акцентують увагу у відповідній примітці (Примітка. Складено (або розроблено) автором).

Формули

Формули розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки, вище і нижче кожної формули повинно бути залишено не менше одного вільного рядка, пояснення до позначень і числових множників, якщо їх не було раніше в тексті, треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані у формулі. Перший рядок пояснення починають зі слова “де” без двокрапки.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишити не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (*) і ділення (/).

Приклад:

Норма додаткової вартості визначається за формулою:

$$m' = \frac{m}{v}, \quad (1.1)$$

де m - додаткова вартість;

v - величина змінного капіталу.

Пояснення кожного позначення, що міститься в формулі, треба подавати з нового рядка в тій послідовності, в якій їх наведено в формулі;

- перший рядок пояснення починають з абзацу словом "де" без двокрапки;
- після пояснення позначення через кому пишуть одиницю відповідної фізичної величини;
- формули, які подають одна за одною і не відокремлюють текстом, відділяють комою і розташовують у стовпчик.

Приклад:

$$A = \frac{a}{b};$$
$$B = \frac{c}{d} \quad (1.2)$$

- формули, крім формул у додатках, треба нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу, арабськими цифрами, які записують на рівні формули в круглих дужках у крайньому правому положенні на рядку;

- номер формули складається з номера розподілу і порядкового номера формули у цьому розділі відокремлених крапкою (1.2; 2.1 тощо);

- формули в кожному додатку повинні мати окрему нумерацію, складену з літери позначення додатка та порядкового номера формули цього додатка, сполучених крапкою.

Загальні правила подання ілюстрацій

Основними видами ілюстративного матеріалу в курсових роботах є схеми та діаграми.

Схема – це зображення, котре передає, зазвичай за допомогою умовних позначень і без збереження масштабу, основну ідею явища або процесу, показує взаємозв'язок їх головних елементів.

Діаграма – це один із способів графічного зображення залежності між величинами. Відповідно до форми побудови розрізняють діаграми площинні, лінійні й об'ємні.

Результати обробки числових даних можна подати у вигляді графіків, тобто умовних зображень величин та їх співвідношень через геометричні фігури, точки, лінії.

Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації. Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (запис під ілюстрацією).

Ілюстрації (діаграми, схеми, графіки, карти) і таблиці необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю або рисунок, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або додатках.

Ілюстрації нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка (Додаток Ж). Наприклад: Рис.1.2 (другий рисунок першого розділу).

Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні записи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в роботі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається матеріал, пов'язаний із ілюстрацією, розміщують посилання у вигляді виразу у круглих дужках (рис. 5.1) або "...як це показано на рис. 5.1".

При виборі типу діаграми необхідно враховувати характер вихідних даних та мету побудови, наприклад, для відображення динаміки показників доцільно застосувати лінійний графік або стовпчикову діаграму, а складу та структури – секторну діаграму.

Оформлення таблиць

Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлюватися у вигляді таблиць. Таблиці використовують для кращого уявлення та зручності порівняння показників.

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово "Таблиця" починають з великої літери. Назву не підкреслюють. В кінці назви крапка не ставиться.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними.

Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті, таким чином, щоб її можна було читати без повороту або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Дозволяється наскрізна нумерація таблиць, крім додатків. Таблиці треба нумерувати в межах розділу арабськими цифрами. Номер таблиці складають з номера розділу та порядкового номера таблиці в цьому розділі, відокремлених крапкою, назву таблиці пишуть з першої великої літери і розташовують над таблицею (починаючи над верхнім лівим кутом).

Приклад побудови таблиці наведено нижче.

Таблиця 1.1 Назва таблиці

Заголовки граф				
	Підзаголовки граф			
1	2	3	4	5

Джерело: [4, с. 15].

Якщо частину таблиці перенесено на іншу або ту саму сторінку, назву подають тільки над першою частиною таблиці, над іншими її частинами подають тільки номер таблиці з таким написом (починаючи над верхнім лівим кутом з першої великої літери): "Продовження таблиці"; номер таблиці

Наприклад:

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5

Джерело: [4, с. 15].

Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, то при першому повторенні його замінюють словами "Теж", а далі лапками. Ставити лапки замість цифр, марок, знаків, математичних символів - які повторюються, не слід. Якщо цифрові або інші дані в будь-якому рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Додатки

Матеріал, що доповнює або унаочнює текст документа, дозволено розміщувати в додатках;

Додатки оформлюють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи.

Якщо додаток тільки один, він оформлюється на окремому аркуші і повинен мати заголовок, надрукований малими літерами з першої великої літери симетрично відносно тексту сторінки.

Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово Додаток А.

Якщо в роботі кілька додатків, то на окремому аркуші посередині друкується великими буквами слово ДОДАТКИ. На наступних аркушах оформлюють відповідні додатки. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки, мати заголовок, надрукований малими літерами з першої великої літери симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово Додаток і велика літера, що позначає додаток. Кожний додаток може складатися з однієї або з кількох сторінок. Нумерація сторінок в додатках – наскрізна.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, О, Ч, Ї.

При оформленні додатків окремою частиною на титульному аркуші під назвою курсової роботи друкують великими літерами слово ДОДАТКИ.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи і підрозділи, які нумерують у межах кожного додатку. В цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатку (літеру) і крапку, наприклад, Додаток А.2.

Список використаних джерел

Наприкінці курсової наводиться «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ». До цього списку включаються публікації вітчизняних і іноземних авторів, інші джерела, на які у тексті є атрибутовані посилання, тобто джерела які були використані для цитування та/або були згадані при викладі конкретних положень. Не допускається внесення до списку використаних джерел, таких джерел які не були процитовані або згадані в тексті звіту з переддипломної практики. Всі джерела вказуються тією мовою, якою вони видані. Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватись Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 Бібліографічні посилання. Загальні положення та правила складання.

Список використаних джерел формується в порядку (послідовності) української абетки по прізвищах перших авторів або заголовків, причому спочатку подаються джерела, що описані кирилицею, а потім джерела, що описані латиницею, додаток Д.

3. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

При написанні звіту з практики студенти зобов'язані дотримуватись вимог академічної доброчесності відповідно до вимог ст. 42 Закону України «Про освіту».

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає під час написання та захисту курсової роботи полягає в такому:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності під час написання та захисту курсової роботи вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

За порушення академічної доброчесності під час написання та захисту курсової роботи студенти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження написання та оцінювання курсової роботи;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту).

Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається уповноваженим колегіальним органом управління університету з урахуванням вимог чинного законодавства.

4. ПОРЯДОК ДООПРАЦЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

У разі недопуску курсової роботи до захисту студент повинен врахувати зауваження керівника курсової роботи, викладені в рецензії та доопрацювати її з повторною подачею керівникові. Причому керівнику подаються обидва варіанти роботи (доопрацьований і попередній).

У разі неусунення визначених недоліків робота повертається на повторне доопрацювання.

5. ОЦІНЮВАННЯ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

За виконання і захист курсової роботи студент максимально може отримати 100 балів за накопичувальною шкалою з наступним переведенням у відповідну оцінку за шкалою ЄКТС.

Підсумкова оцінка за виконання і захист курсової роботи визначається шляхом додавання балів керівника курсової роботи та комісії із захисту курсових робіт за результатами захисту.

Загальна сума балів включає такі складові: оцінювання керівником підсумків роботи на окремих етапах її підготовки (максимум – 60 балів); оцінювання комісією захисту курсової роботи (максимум – 40 балів).

Розподіл балів відповідно до критеріїв оцінювання виконання курсової роботи визначається керівником курсової роботи у відгуку наукового керівника відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1 Розподіл балів для окремих етапів та елементів виконання курсової роботи

№ з/п	Критерії оцінювання виконання курсових робіт	Бали
1	2	3
1.	правильність формулювань об'єкту, мети і завдань дослідження	до 4
2.	відповідність змісту роботи її темі, грамотність структурування роботи, збалансованість її розділів	до 7
3.	системність викладу матеріалу, відсутність повторів, логічних помилок	до 8
4.	ступінь самостійності роботи (відсутність академічного плагіату), наявність посилань	до 10
5.	використання та опанування сучасної літератури, чинних нормативно-правових актів; правильність розрахунків, застосування методів економічного, статистичного аналізу тощо.	до 10
6.	теоретична обґрунтованість основних положень курсової роботи, що підтверджені підібраним та систематизованим фактичним і статистичним матеріалом	до 10
7.	правильність оформлення (роботи в цілому, таблиць, рисунків, посилань, списку використаних джерел)	до 6
8.	дотримання графіку підготовки роботи, періодичність консультування із науковим керівником і т.п.	до 7
Разом		не більше 60

У разі виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело курсова робота знімається з розгляду незалежно від стадії проходження з обов'язком повторного її виконання та захисту. Порядок повторного виконання та захисту курсової роботи встановлюється відповідно до цих методичних рекомендацій щодо виконання курсових робіт.

Критерії оцінювання захисту студентом курсової роботи визначено у табл. 4.2.

Таблиця 4.2 Критерії оцінювання комісією рівня захисту курсової робіт

Кількість балів	Рівень знань студента	Критерії оцінювання
1	2	3
36 – 40	високий	доповідь студента носила продуманий, структурований характер, містила основні результати проведеного дослідження, студент продемонстрував вільне володіння матеріалом за темою дослідження, відповіді на питання членів комісії повні, розуміння матеріалу глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні, виклад логічний, доказовий (обґрунтований), висновки і узагальнення точні, студент орієнтується в системі чинного законодавства, використання фахової термінології правильне, висновки за результатами дослідження продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
32,5 – 35,5	достатній	Доповідь студента продумана, обґрунтована, містить основні результати проведеного дослідження, відповіді на питання членів комісії повні, розуміння матеріалу достатньо глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні, висновки і узагальнення точні; студент орієнтується в системі чинного законодавства; використання фахової термінології правильне, висновки за результатами дослідження продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
30 – 32		Доповідь студента продумана, обґрунтована, містить основні результати проведеного дослідження, відповіді на питання членів комісії повні, розуміння матеріалу достатньо глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні, висновки і узагальнення точні; студент орієнтується в системі чинного законодавства; використання фахової термінології правильне. Але виклад недостатньо систематизовано, у визначенні понять, термінології та узагальненнях мають місце окремі помилки, які виправляються за допомогою додаткових питань членів комісії, окремі висновки курсової роботи не відображені при захисті, окремі висновки за результатами дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
27 – 29,5	середній	Доповідь студента належним чином не систематизована, непродумана, основні результати проведеного дослідження розкриті частково, відповіді на питання членів комісії необґрунтовані, розуміння матеріалу поверхневе; студент слабо орієнтується в системі чинного законодавства; використання фахової термінології з неточностями, окремі висновки за результатами дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
24 – 26,5		Доповідь студента належним чином не систематизована, непродумана, основні результати проведеного дослідження розкриті частково, відповіді на питання членів комісії необґрунтовані, розуміння матеріалу поверхове; студент не орієнтується в системі чинного законодавства; використання фахової термінології з неточностями. Висновки та пропозиції недостатньо обґрунтовані та мають сумнівний прикладний характер, висновки за результатами

		дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
14 – 23,5	низький	Доповідь студента належним чином не підготовлена, відповіді на питання членів комісії необґрунтовані або відсутні, розуміння матеріалу поверхневе; студент не орієнтується в системі чинного законодавства; не вміє використовувати управлінську та економічну термінологію. Робота свідчить про недостатню сформованість основних фахових вмінь, відсутнє обґрунтування практичного та прикладного значення дослідження, висновки за результатами дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
0 – 13,5		Доповідь студента не підготовлена, відповіді на питання членів комісії необґрунтовані або відсутні, розуміння матеріалу поверхове; студент не орієнтується в системі чинного законодавства; не вміє використовувати фахову термінологію. Робота свідчить про несформованість основних фахових вмінь, окремі висновки за результатами дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).

Зазначені в табл. 4.1 і 4.2 критерії оцінювання рівня виконання та захисту студентами курсових робіт можуть уточнюватися методичними рекомендаціями з урахуванням специфіки спеціальностей.

Рішення комісії про оцінку знань, виявлених при захисті курсової роботи приймається на підставі знаходження середнього арифметичного балів, виставлених кожним членом комісії.

Повторний захист курсової роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Підсумкове оцінювання виконання та захисту курсової роботи відбувається шляхом додавання балів керівника курсової роботи, виставлених у його відгуку, та балів комісії із захисту курсової роботи.

У разі отримання за результатами виконання та захисту курсової роботи 35-59 балів (оцінка FX за шкалою ЄКТС) студент має право доопрацювати виконану курсову роботу та повторно пройти її захист.

У разі неотримання за результатами доопрацювання та повторного захисту курсової роботи 60 балів студент зобов'язаний повторно виконати та захистити курсову роботу в наступному навчальному періоді.

У разі отримання за результатами виконання та захисту курсової роботи 0-34 бали (оцінка F за шкалою ЄКТС) студент зобов'язаний повторно виконати та захистити курсову роботу в наступному навчальному періоді.

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бедринєць М.Д., Довгань Л.П. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 292 с.

2. Бланк І.О., Ситник Г.В., Андрієць В.С. Управління фінансами підприємств : підручник. Київ : КНТЕУ, 2018. 792 с.

3. Гнидюк І.В., Громова А.С. Фінанси підприємства : опорний конспект лекцій. Вінниця : Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2018. 127 с.

4. Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. Економіка підприємства : навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. Харків : ХНАДУ, 2018. 292 с.

5. Економіка підприємства : теорія і практикум : навч.-метод. посіб. за ред. Н.Г. Міценко, О.І. Ященко. Львів : Магнолія 2006, 2021. 688 с.

6. Економіка підприємства. підручник під заг. ред. проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ. Видавничий дім «Кондор». 2020. 620 с.
7. Кузьмин В.М. Економіка підприємства та управлінська економіка : практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 51 с.
8. Любенко Н.М. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 262 с.
9. Марусяк Н.Л. Фінанси підприємств : навч. посіб.: 2-ге вид., перероб. і доп. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 176 с.
10. Марченко О.В. К 78 Актуальні проблеми фінансів та економіки: навчальний посібник. Київ: Аграр Медіа Груп, 2023. 286 с.
11. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 504 с.
12. Онисько С.М., Верзун А.А., Марич П.М. Фінанси підприємств : практикум / за заг. ред. С.М. Онисько. Львів : Магнолія 2006, 2019. 308 с.
13. Основи економічного аналізу: навч.-метод. посібник за ред. В.М. Микитюка. Житомир: Рута. 2018. 440 с.
14. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. 515 с.
15. Основи підприємницької діяльності: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка бізнес-підприємства» / КПП ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: С.В. Поліщук, О.П. Кавтиш. Електронні текстові дані (1 файл: __ Кбайт). Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 153 с.
16. Павленчик Н.Ф. Економіка та фінанси підприємства : опорний конспект лекцій для ОС «бакалавр». Львів, 2018. 115 с.
17. Петрович Й.М., Прокопишин-Рашкевич Л.М. Економіка і фінанси підприємства : підручник / за заг. ред. Й.М. Петровича. Львів : Магнолія 2006, 2021. 406 с.
18. Підприємництво : підручник / [С. В. Панченко, В. Л. Дикань, О. В. Шраменко та ін.]. Харків : УкрДУЗТ, 2018. Ч. 1. Теоретичні основи організації підприємницької діяльності. 241 с.
19. Суліма Н.М., Степасюк Л.М., Величко О.В. Економіка і фінанси підприємства: Підручник. К. «ЦП «КОМПРИНТ»». 2020. 466 с.
20. Фінанси підприємств : навч. посіб. / Т.Я. Андрейків, І.Р. Чуй, М.В. Сороківська. Львів : ЛТЕУ, 2022. 276 с.
21. Фінанси підприємств : підручник / В.В. Сокурєнко, Д.В. Швець, С.М. Бортник, С.О. Ткаченко; за заг. ред. В.В. Сокурєнка. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с.
22. Черниш С.С. Економічний аналіз. К. «Центр учбової літератури». 2019. 256 с.
23. Шило Ж.С. Економіка і фінанси підприємств : конспект лекцій. Рівне : НУВГП, 2018. 68 с.
24. Яркіна Н.М. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2020. 596 с.

7. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. http://www.rada.gov.ua	– Веб-портал Верховної Ради України
2. http://www.president.gov.ua	– Веб-портал Адміністрації Президента України
3. http://www.kmu.gov.ua	– Веб-портал Кабінету Міністрів України
4. http://www.me.gov.ua	– Веб-сайт Міністерства економіки України
5. http://nbuv.gov.ua/	– Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського
6. https://youcontrol.com.ua/	– YouControl - українська аналітична онлайн-система для бізнесової аналітики
7. https://opendatabot.ua/	– Опендатабот – дані бізнесу
8. https://www.smida.gov.ua/	– Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

Кафедра менеджменту, економіки, статистики та цифрових технологій

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Економіка і фінанси підприємства»

на тему

«Управління ресурсним потенціалом підприємства»

Виконав(ла): студент (ка)
3 курсу __ спеціальності
073 Менеджмент

_____
(П.І.П. студента)

Науковий керівник:
Арзянцева Д. А.,
к.е.н., доцентка, доцентка
кафедри

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Члени комісії:

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

Хмельницький
2025

Орієнтовний план курсової роботи

Тема: “ *Управління ресурсним потенціалом підприємства*”

ПЛАН

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність, структура та види ресурсного потенціалу підприємства

1.2. Особливості управління ресурсним потенціалом підприємства

1.3 Методичні підходи до оцінки ресурсного потенціалу підприємства

РОЗДІЛ 2. КОМПЛЕКСНА ДІАГНОСТИКА РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТОВ «НЕЙЛ»

2.1. Загальна характеристика підприємства та основних техніко-економічних показників діяльності

2.2. Оцінка ресурсного потенціалу ТОВ «Нейл»

2.3. Організація управління виробничою системою підприємства ТОВ «Нейл» як основи його ресурсного потенціалу

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Перший та другий розділ може містити по 2-3 пункти. 3 розділ не розбивати на пункти (як в зразку)

Таблиця 2.1 Динаміка основних показників діяльності ТОВ « » за 2022-2024 рр.

№ з/п	Показники	2022 р.	2023 р.		2024 р.	
			абсол. знач.	у % до попер. року	абсол. знач.	у % до попер. року
1	2	3	4	5	6	7
1.	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, робіт, послуг, тис. грн.					
2.	Середньоспискова чисельність, осіб, у т.ч.					
	- робітників					
3.	Середньорічний виробіток, тис. грн.:					
	- одного працівника					
	- одного робітника					
4.	Фонд оплати праці, тис. грн.					
5.	Середньомісячна заробітна плата одного працівника, грн.					
6.	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.					
7.	Чистий прибуток (збиток) всього, тис. грн.					
8.	Валовий прибуток, тис. грн.					
9.	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, грн.					
10.	Рентабельність продукції, робіт, послуг, %					
11.	Рентабельність витрат, %					
12.	Середньорічна залишкова вартість основних засобів, тис. грн.					
13.	Фондовіддача, грн./грн.					

Примітка. Розраховано автором за даними фінансової та статистичної звітності.

Приклади оформлення таблиць та рисунків, які наводяться в курсовій роботі

Таблиця 1.2 Класифікація економіко-математичних методів

Математичні методи	Оптимізаційні	Неоптимізаційні
Точні	Методи теорії оптимальних процесів, деякі методи математичного програмування і методи дослідження операцій	Методи елементарної математики і класичні методи математичного аналізу, економетричні методи
Наближені	Окремі методи математичного програмування, методи дослідження операцій, методи математичної теорії планування екстремальних експериментів, евристичні методи	Метод статистичних випробувань та інші методи математичної статистики

Джерело: [1, с. 59].

або

Примітка. Складено автором.

або

Примітка. Складено автором за даними [1, с. 59; 2, с. 121].

або

Примітка. Розраховано автором на основі статистичної звітності підприємства.

або

Примітка. Розраховано автором на основі фінансової звітності підприємства.

або

Примітка. Складено автором за даними підприємства.

Джерело: [1, с. 59].

або

Примітка. Складено автором.

або

Примітка. Складено автором за даними [1, с. 59; 2, с. 121].

або

Примітка. Розраховано автором на основі статистичної звітності підприємства.

або

Примітка. Розраховано автором на основі фінансової звітності підприємства.

або

Примітка. Складено автором за даними підприємства

Приклади оформлення списку використаних джерел

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с.
Два автори	1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с.
Три автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнєцов М. А., Фоменко К. І., Кузнєцов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири і більше авторів	1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.

Без автора	1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с. 3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с. 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с. 6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломосьць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с. 3. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.
Автореферати дисертацій	1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с. 2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.
Дисертації	1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536. 4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543. 6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>.

	2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації: наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141. 8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця: затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Архівні документи	1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль: Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ: Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ: Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Історико-правова спадщина України: кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області: кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін.; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів: Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні показники	1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності: бібліогр. показч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала; Запорізький національний університет. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш: біобібліогр. показч. / уклад. В. Савчин. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія; ч. 10).

	3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодєд О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одисей, 2003. 128 с. 5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
Частина видання: книги	1. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137. 3. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53. 4. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.
Частина видання: довідкового видання	1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673. 2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55. 3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.
Частина видання: продовжуваного видання	1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159. 3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.
Частина видання:	1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав

періодичного видання (журналу, газети)	людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92. 2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79. 3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15. 5. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.
Електронні ресурси	1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).